หัวข้อวิทยานิพนธ์	แนวทางการพัฒนากฎหมายเกี่ยวกับมาตรฐานการปล่อยชั่วคราว
คำสำคัญ	การปล่อยชั่วคราว/ หลักประกัน/ การพิจารณาคำร้อง
ชื่อนักศึกษา	ธนพล ตรีเพ็ชร
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์	รองศาสตราจารย์ ดร.สุระทิน ชัยทองคำ
ระดับการศึกษา	นิติศาสตรมหาบัณฑิต
คณะ	นิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีปทุม วิทยาเขตชลบุรี
พ.ศ.	2568

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มุ่งหมายศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และกฎหมายที่เกี่ยวกับกฎหมายว่าด้วยมาตรฐานการปล่อยชั่วคราว เพื่อพัฒนาหลักเกณฑ์และวิธีการเกี่ยวกับกฎหมายว่าด้วยการปล่อยชั่วคราว โดยมุ่งเน้นในประเด็นของการปล่อยชั่วคราวโดยมีประกันหรือไม่มีประกัน การกำหนดขั้นตอนและเงื่อนไขเกี่ยวกับวิธีการพิจารณาคำร้องขอปล่อยชั่วคราว การกำหนดโทษและการเยียวยาผู้ต้องหาหรือจำเลยอันเกี่ยวเนื่องกับการปล่อยชั่วคราว เพื่อให้เกิดความเป็นพลวัตในสังคมปัจจุบัน โดยมุ่งเน้นในการพัฒนาหลักเกณฑ์การปล่อยชั่วคราว เพื่อให้สอดคล้องกับสิทธิตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย และสิทธิเสรีภาพที่พึงมีตามหลักสิทธิมนุษยชนตามกฎหมายระหว่างประเทศ เพื่อให้เกิดความเท่าเทียมและความเสมอภาคในกระบวนยุติธรรมว่าด้วยการปล่อยชั่วคราว

จากการศึกษาพบว่า หลักเกณฑ์และกฎหมายว่าด้วยการปล่อยชั่วคราว ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา และตามกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้องนั้น ยังมีปัญหาในด้านของการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของผู้ต้องหาและจำเลย และความไม่เสมอภาคในทัศนะกระบวนการยุติธรรม ไม่ว่าจะเป็นการปล่อยชั่วคราวโดยมีประกันหรือประกันและหลักประกันเป็นปกติ อันมีผลกระทบเกี่ยวเนื่องกับสภาพปัญหาสังคม ความเหลื่อมล้ำและความไม่เท่าเทียมในการปล่อยชั่วคราว หรือการที่ไม่มีขั้นตอนรองรับการพิจารณาคำร้องขอปล่อยชั่วคราว เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้ต้องหาหรือจำเลยใช้สิทธิที่มีก่อนถูกพิจารณาลงโทษ การไม่มีโทษสำหรับความผิดฐานหลบหนีระหว่างการปล่อยชั่วคราว และการที่มีมาตรการการเยียวยาที่ไม่เหมาะสมกับจำเลยผู้เป็นผู้บริสุทธิ์แต่กลับไม่ได้รับการปล่อยชั่วคราว ซึ่งปัญหาที่กล่าวข้างต้น แม้ว่าจะมีการออกข้อบังคับประธานศาลฎีกา ว่าด้วยการปล่อยชั่วคราวและวิธีเรียกประกันในคดีอาญา เพื่อวางหลักเกณฑ์และให้อำนาจผู้พิพากษาในการใช้ดุลพินิจในการปล่อยชั่วคราว

หรือการที่มีพระราชบัญญัติค่าตอบแทนผู้เสียหาย และค่าทดแทนและค่าใช้จ่ายแก่จำเลยในคดีอาญา พ.ศ. 2544 ที่ต้องพิจารณาประกอบกับ กฎกระทรวง กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และอัตรา

SPU CHONBURI

ในการจ่ายค่าตอบแทน ค่าทดแทนตามพระราชบัญญัติค่าตอบแทนผู้เสียหายและค่าทดแทนและค่าใช้จ่ายแก่จำเลยในคดีอาญา พ.ศ. 2544 เพื่อรองรับสิทธิที่ผู้ต้องหาหรือจำเลยพึงมีก็ตาม แต่อัตราการปล่อยชั่วคราว ทั้งแบบมีประกันและไม่มีประกัน อัตราโทษจำคุกกับปริมาณนักโทษที่สะท้อนจากสถิติการปล่อยชั่วคราว และสิทธิต่าง ๆ ที่ผู้ต้องหาหรือจำเลยต้องได้รับ กลับไม่เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของกฎหมายดังกล่าว

ดังนั้นผู้วิจัยเห็นว่า เพื่อให้การปล่อยชั่วคราวในราชอาณาจักรไทยมีหลักเกณฑ์และกฎหมายที่สอดคล้องกับหลักสิทธิมนุษยชน จึงเห็นควรกำหนดหลักเกณฑ์ที่ชัดเจนสำหรับการปล่อยชั่วคราวโดยไม่มีประกัน โดยการแก้ไขประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 110 โดยการแก้ไขให้คดีที่มีโทษจำคุกไม่เกินสามปี นั้นต้องไม่เรียกหลักประกัน การกำหนดเพิ่มขั้นตอนการพิจารณาคำร้องขอปล่อยชั่วคราวเบื้องต้น โดยการเพิ่มหลักเกณฑ์ ในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 107 โดยกำหนดให้มีการพิจารณาคำร้องขอปล่อยชั่วคราวเบื้องต้น ในคดีที่มีโทษจำคุกอย่างสูงตั้งแต่ 10 ปีขึ้นไป, การกำหนดโทษสำหรับการหลบหนีการปล่อยชั่วคราวในประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 190 โดยการเพิ่มองค์ประกอบการกระทำความผิด กรณีที่ผู้ต้องหาหลบหนี หรือไปยุ่งเหยิงพยานหลักฐาน หรือไปก่อเหตุอันตรายประการอื่นระหว่างการปล่อยชั่วคราว และอุดช่องโหว่โดยการเพิ่มเติมการทำให้อายุความคดีเดิมสะดุดหยุดลง และการเพิ่มมาตรการการเยียวยาที่เหมาะสมโดยการแก้ไขเพิ่มเติมกฎกระทรวง กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และอัตราในการจ่ายค่าตอบแทน ค่าทดแทนตามพระราชบัญญัติค่าตอบแทนผู้เสียหายและค่าทดแทนและค่าใช้จ่ายแก่จำเลยในคดีอาญา เพื่อที่จะทำให้เกิดการพัฒนากฎหมายเกี่ยวกับมาตรฐานการปล่อยชั่วคราว ที่เป็นธรรมและคุ้มครองสิทธิของผู้ต้องหาหรือจำเลยในคดีอาญา

SPU CHONBURI

Thesis Title	Guideline for the Development of Law on Provisional Release Standards
Keywords	Provisional Release/ Bail/ Preliminary Consideration
Student	Thanapon Treepet
Thesis Advisor	Assoc. Prof. Dr. Suratin Chatthongkum
Level of Study	Master of Laws
Faculty	School of Law, Sripatum University at Chonburi
Year	2025

ABTRACT

The objective of this thesis is to study the concepts, theories, and laws related to the standards of provisional release. To develop the criteria and methods concerning the law on provisional release, focusing on issues such as release with or without bail, the procedures for considering provisional release requests, the penalties and remedies for defendants related to provisional release. The aim is to create a dynamic approach that aligns with the current society, emphasizing the development of provisional release criteria in accordance with the rights under the Constitution of the Kingdom of Thailand and international human rights laws, ensuring equality and fairness in the justice process regarding provisional release.

The study found that the criteria for provisional release under the Criminal Procedure Code and other related laws still have issues in protecting the rights and freedoms of defendants and ensuring equality in the justice process. This includes the standard practice of requiring bail or security, which impacts issues of inequality and fairness in provisional release. There is also a lack of procedures to consider provisional release requests, allowing defendants to exercise their rights before being judged. Additionally, there are no penalties for escaping during provisional release, and no appropriate remedies for defendants who are not granted provisional release but are later found to be innocent.

Despite the issuance of the Supreme Court President's regulations on provisional release and bail in criminal cases, and the enactment of the Compensation for Victims and Compensation and Expenses for Defendants in Criminal Cases Act, B.E. 2544 (2001), along with the Ministerial

SPU CHONBURI

Regulations specifying the criteria, methods, and rates for compensation under this Act, the discretion of judges, as reflected in the statistics of provisional releases, and the rights that defendants should receive do not align with the objectives of these laws.

Therefore, the researcher suggests that to ensure that provisional release in Thailand has criteria and laws consistent with human rights principles, clear criteria should be established for provisional release without bail by amending Section 110 of the Criminal Procedure Code. This amendment should stipulate that cases with a maximum imprisonment of not more than three years should not require bail unless necessary. Additionally, preliminary consideration of provisional release requests should be included in Section 107 of the Criminal Procedure Code, specifying that preliminary consideration is required for cases with a maximum imprisonment of ten years or more. Penalties for escaping provisional release should be added to Section 190 of the Criminal Code, including provisions for defendants who escape, tamper with evidence, or cause other dangers during provisional release. Furthermore, appropriate remedies should be added by amending the Ministerial Regulations to ensure fair and protective laws regarding provisional release standards for defendants in criminal cases.

SPU CHONBURI